

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 1. Acedia quid, & quàm periculosum sit vitium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

scivit, quod neque dormire, neque quiescere potest, neque cibis ei sapit, ut in Aman est videre; denique etiam paulatim contabescit. Nonne hoc est seipsum & occidere, & perdere in gehennam? Si ergo indignamur illi, qui alterum ita oderat, ut animam cum corpore in exitium mittendi inuenerit rationem, cur non potius nobis ipsis irascimur, quod irascamur; &, velut cuneo cuneum, ita irascimur, & nolite peccare. Sic discite cum omnibus pacem habere. Beatus, cui post mortem Mundus epitaphium ponere potest, quale Romæ positum refert Appianus: Q. CAVIVS SEVERVS RVTLIÆ PRIMITIVE CONIVGI SVÆ DVLCISSIMÆ, CVM QVA VIXIT, ANNIS XX. SINE BILE: aut quale, in agro Nemausensi cernitur: D. M. S. SYLVIVS PATERNVS VXORI RARISS. EXEMPLI. CVM QVA VIXIT ANNIS XXXII. SINE VLLA ANIMI LÆSVRA E. S. V. P. Itaque homini aliàs etiam religioso, sed impatientiæ motibus non satis imperanti dici potest,

Appian. in
Antiquitati-
bus.

Quid. epist. 3.
Heroid.

Vince animos, iramq; tuam, qui cetera vincis.

CAPVT VII.

ACEDIE NATVRA, DAMNA, REMEDIA, IN STUDIOSO IUVENE, OSTENSA.

PARS PRIMA.

I.
ACEDIA QUID,
ET QVAM PE-
RICVLOSVM
SIT VITIYM?

S. Thom 2. 2.
q. 35. 2. 2.

CAVDIUM, nobilissimus charitatis fructus, vel de bono Dei, vel de bono proximi, in nobis oritur; atque idcirco geminum est. Vtrique tristitia quædam opponitur. Illa, tristitia, quæ aduersatur gaudio ob bonum diuinum nato, *acedia*, seu tristitia de bono diuino; quæ autem est contra gaudium è bono proximi profectum, *invidia* appellatur. Qua de caussa D. Thomas censuit, priùs de *Acedia*, quàm de *Invidia* tractandum. Alij tamen in vltimum *Acediam* locum relegant, non quòd sit minimum vitiorum (siquidem charitati virtutum omnium reginæ, & quidem magis, quàm *Invidia* opponitur, quod pauci expendunt) sed quòd in vitij ordo nullam indicet dignitatem, Et decet *Acediam* vltimus locus,

locus, cum ipsi etiam pigri atque acediosi, in rebus spiritualibus, semper ultimi velint esse, primi alias in somno, & lecto, & vino, & reliqua corporis comoditate. Nempe *asinus stramenta mauult, quam aurum*, vt, teste Aristotele, dixit Heraclitus. Ceterum hoc vitium paucis est satis notum, tantoq; nocentius, quanto latentius: quod, teste Cassiano, solitarijs atque in eremo quoque sanctissimè commorantibus, tanquam frequens & infestus hostis insidiatur. Quae de causa apud Ioan. Climacum *Acedia est remissio anima; & resolutio mentis; pusillanimitas exercitationis; odium professionis; munda-
norum beatificatrix; detractrix Dei quasi inclementis, & existentis sine benignitate; attonita in psalmodia; infirmans in oratione; in ministerio ferrea; in opere manuum pigra, in obedientia improba*. Quare vel in his solis rebus Deo nauseam mouet, etiam virorum alias probatorum: Angelo Ephesi scribe, ait Dominus, *Hac dicit, qui tenet septem, stellas in dextera sua, qui ambulat in medio septem candelabrorum aureorum: scio opera tua, & laborem, & patientiam tuam, & quia non potes sustinere malos: & tentasti eos, qui se dicunt Apostolos esse, & non sunt; & inuenisti eos mendaces: & patientiam habes, & sustinuisti propter nomen meum, & non defecisti*. En quantus vir? & tamen subiungitur: *Sed habeo aduersum te, quod charitatem tuam primam reliquisti! Memor esto itaque, unde excideris: & age poenitentiam, & prima opera fac*. Sin autem venio tibi, & mouebo candelabrum tuum de loco suo, nisi poenitentiam egeris. Hoc Ephesiorum Episcopo satis grauius verbis est indicatum. Episcopo autem Laodiceae dictum est: *Scio opera tua, quia neque frigidus es, neq; calidus. Vtinam frigidus esses, aut calidus! Sed quia tepidus es, & nec frigidus, nec calidus, incipiam te euomere ex ore meo. Nec immerito, ait Daniel Abbas apud Cassianum, eos Dominus, quos iam in visceribus receperat charitatis, noxie tepefactos, cum quadam conuulsione pectoris sui euomendos esse pronunciat: qui cum salutare quodammodo ei potuissent praebere substantiam, auelli ab eius visceribus maluerunt; tanto deteriores effecti illis, qui nunquam ori Dominico illati sunt, cibis, quanto id, quod nausea compellente proijcimus, odibilis detestamur*. Quod si hunc *Acedia*, in viris pijs, & de salute sua sollicitis fructum parit, quae damna non efficiet in Politicis illis, aut secularibus animis, qui in vtramuis aurem otiosè dormiunt, & verè, *neque frigidi, neque calidi sunt: vellent*

Aristot. l. 102
Moral. Nicom.

Cassianus l. 9.
& toto l. 10.

Apoc. 2. 1.

Apoc. 3. 13.

Cassian. collat. 4. c. 19.

enim sua beatitudine, ad quam conditi sunt, non excidere, & tamen nolunt ea facere, quæ necessaria sunt ad beatitudinem consequendam. Prodest igitur, immo valde necessarium est, ut *Acediam* in Arcadico germine aliquo penitiùs inspiciamus, quod in Exempli narratione faciemus.

II.
HISTORIAE
AVTHOR A C
CONVENIEN-
TIA.
Spec. Exem-
plorum dist.
4. exemp. I.
Item Caro-
lus Abbas. in
Stemmat.
Christi. die
15. Maij.
Item in Li-
tan. Laure-
tan. ad illud:
*Spiritus San-
ctus Deus.*

Vt autem appareat, non illico contemnenda esse, quæ obuia sunt, ex obuio libro historiam recitabo, hoc ipso non obuiam, quia optimus liber à multis non legitur, obuia non legentibus, cum sectentur peregrina; curiositatis studiosi, non pietatis. In eo igitur volumine, cui titulus est *Speculum exemplorum*, narratur, quod etiam alios in suis libris non piguit commemorare, de duobus fratribus, Parisios, tanquam ad mercatum bonarum artium ac litterarum, causaque studiorum, missis. Horum ego historiam tantò libentiùs recito, quia & huc solent mitti quàm plurimi adolescentes & iuvenes, ut, in celebratissima Academia, scientijs ditati, domum redeant, cum gaudio parentum, patriæ suæ emolumento, & calii applausu; qui, in hoc exemplo, vitam moreque suos perspicuè intuebuntur, siue Palladem, siue alia à litteris & sobrietate abducentia Numina aduenerentur; siue reducti, siue seducti. Nemo quippe in vitio à primo ortu fuit, sed vel sua quisque culpa fit improbus, vel alterius exemplo.

III.
DVORVM FRA-
TRVM DIVER-
SI MORES.

Duo, iisdem parentibus, nobilitatis antiquitate opibusque claris, oriundi fratres, ad Parisiensem Academiam amandati, egregiè ostenderunt, se eodem ovo prodijisse, non eodem astro natos fuisse. Ut enim inter primos fratres, Abel & Cain; & inter Iacob atque Esau; itemque inter Etheoclem & Polynicem Oedipi filios; interque Romulum & Remum: ita & inter hos magnum vitæ morumque discrimen intercessit. Minor, maiorem ingenio, diligentia, pietate; maior minorem otij amore, libertate ludendi, vitæque licentia superauit. Et quia ignavis semper sunt feriæ, litteræ illi insuaves fiebant. Enimvero, quia *desidiosè studere, torqueri est*, supplicij illi loco fuit litterarius labor. Nunc excusabat valetudinem, nunc nescio quas occupationes rei domesticæ obtendebat; nunquam obstabat rigor hyemis; aliàs æstatis feruor; interdum autumnum periculosum cælum; demum auocabat à libris veris amantitas mox fugitura. Præsumebat esse rem habendam cum libris antè,

Senec. ep. 27.